

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ТА РЕКРЕАЦІЇ: ДОСВІД, СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МАЙБУТНІ ОРІЄНТИРИ

16-17 КВІТНЯ 2025

ОДЕСА

www.tourism.ontu.edu.ua

м. Одеса, вул. Дворянська 1/3

**КАФЕДРА
ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
ТА РЕКРЕАЦІЇ ОНТУ**

Одеський національний технологічний університет
Академія економічних наук Молдови (AESM), (Республіка Молдова)
Бухарестський університет «Artifex», (Румунія)
Варненський університет менеджменту (VUM), (Республіка Болгарія)
Вище училище з агробізнесу і розвитку регіонів, (Республіка Болгарія)
Комратський державний університет (Республіка Молдова)
Познанський економічний університет, (Республіка Польща)
Сілезька Академія, (Польща)
Торгово-кооперативний університет Молдови (TCUM), (Республіка Молдова)
Навчально-науковий інститут готельно-ресторанного і туристичного бізнесу
та енології ім. О.О. Преображенського
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ТА РЕКРЕАЦІЇ: ДОСВІД, СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МАЙБУТНІ ОРІЄНТИРИ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

16 - 17 квітня 2025 року

Одеса – 2025

УДК 338.48:910.4:658.8

Розвиток туристичного бізнесу та рекреації: досвід, сучасні виклики та майбутні орієнтири: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та здобувачів вищої освіти (16 - 17 квітня 2025 року). — Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2025. — 175 с.

Науковий редактор Добрянська Н.А. — д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету

Редакційна колегія: Крупіца І.В. — д.е.н., професор; Лебедєва В.В. — д.е.н., професор; Ліганенко М.Г. — к.т.н., доцент; Саркісян Г.О. — д.е.н., професор; Саленко Л.Р. — асистент; Трішин Ф.А. — к.т.н., доцент; Шекера С.С. — к.е.н., доцент; Шепелева О.В. — PhD, доцент.

У збірнику представлено роботи молодих вчених, аспірантів, здобувачів, у яких висловлено результати теоретико-аналітичних досліджень та практичні пропозиції з питань розвитку туристичного бізнесу та рекреації.

Тези надано в авторській редакції. За виклад, зміст, достовірність та якість наданих матеріалів відповідають автори.

Призначений для фахівців, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти.

Потєску О.С. Складові всесвітньої культурної і природної спадщина як туристичний ресурс.....	134
Пукас Е. А. Збереження культурної спадщини як стратегія формування стійких інклюзивних спільнот за участю внутрішньо переміщених осіб..	136
Резук В.В. Залучення громад до відновлення культурної спадщини: соціально-економічний аспект.....	138
Ткач Ю.О. Відновлення міської спадщини України: сталий розвиток та охорона культурної ідентичності.....	140
Фаураш А.Г. Національна кухня як відображення історії: роль гастрономічного туризму в культурному пізнанні.....	142
Щербина М.В. Аккерманська фортеця як символ багатокультурної спадщини.....	144

СЕКЦІЯ 5

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Вєлєва А.М., Науменко Ю.В. Стратегії відновлення туризму в країнах ЄС.....	147
Гладка С.В. Перспективи розвитку інклюзивного туризму та шляхи впровадження досвіду Іспанії на туристичний ринок України.....	149
Зубков М.М. Трансформація туристичних послуг в умовах глобалізаційних процесів.....	151
Карагуца М.С. Майбутнє курорту Ясна: від зимового раю до всесезонного курорту.....	153
Няглова М.К. Сутність і класифікація мережевих форм кооперації у сфері ресторанного бізнесу.....	155
Orel V.O. The role of thermal springs in the formation of the recreational potential of Portugal.....	157
Панасюк А.В., Книш С.С., Шайдурова С.В. Глокалізація як стратегічний вектор трансформації індустрії гостинності в умовах євроінтеграції.....	160
Саленко Л.Р. Глобалізація туризму: досвід європейських країн.....	162
Токмак А.О. Паломницький туризм як інструмент культурної дипломатії Саудівської Аравії.....	164
Трубанова Ж.І. Перспективи організації винного туризму в Молдові.....	166
Філатова А.О. Основні напрями цифровізації туризму в Україні.....	168
Цирфа Д. М. Особливості італійської кухні.....	170
Шикіна О.В. Інституційні аспекти інтеграції готельних підприємств.....	173

УДК 338.488.2

ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Шикіна О.В., к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна**

У сучасних умовах глобалізації індустрія гостинності є однією з найбільш динамічних сфер економіки, що стикається з викликами підвищення конкурентоспроможності, впровадження сталих практик і дотримання міжнародних стандартів. Одним із ключових факторів успішного розвитку готельного бізнесу є його інтеграція у міжнародні ринки, що передбачає використання ефективних інституційних механізмів [1].

Інституціональна теорія розглядає підприємства не лише як суб'єкти ринкової діяльності, а й як елементи складної системи соціально-економічних відносин. У контексті готельного бізнесу вона пояснює механізми інтеграції підприємств через формування спільних стандартів, правових норм та економічних стимулів.

Інституційні форми інтеграції готельних підприємств включають мережеві структури, франчайзинг, асоціації, стратегічні альянси, контрактне управління. Мережеві структури передбачають об'єднання незалежних готелів для спільного просування на ринку. Стратегічні альянси утворюються як стратегічні партнерства для оптимізації ресурсів та зниження витрат. Франчайзинг проявляє себе як використання відомого бренду для збільшення ринкової частки.

Регулювання інтеграційних процесів відбувається через ринкові та державні механізми, що забезпечують сприятливе середовище для розвитку готельних підприємств [2].

Одним із ключових факторів успішної інтеграції є економічна та соціальна мотивація. Зростаючий попит на відповідальні туристичні послуги спонукає готельний бізнес до впровадження сталих практик та екологічних стандартів. При цьому вагому роль відіграють державні стимули, зокрема податкові пільги, гранти та субсидії, спрямовані на підтримку підприємств, що дотримуються принципів сталого розвитку.

Регуляторні та нормативно-правові аспекти інтеграції включають сертифікаційні програми, такі як ISO 14001 та «Зелений ключ», що сприяють підвищенню екологічних стандартів у готельному бізнесі. Державне регулювання також відіграє значну роль, визначаючи правила функціонування галузі та забезпечуючи контроль за дотриманням екологічних і соціальних стандартів.

Водночас існують значні інституційні бар'єри, що ускладнюють процеси інтеграції. До них належать фінансові обмеження малого та середнього бізнесу, що не мають достатнього капіталу для впровадження інноваційних технологій чи участі у міжнародних мережах. Додатковим бар'єром є відсутність чіткої державної політики щодо інтеграції, що ускладнює процеси об'єднання готельних підприємств у єдині мережі або туристичні кластери [3].

Досвід міжнародної інтеграції готельного бізнесу демонструє ефективність адаптації перевірених моделей. Європейська модель ґрунтується на використанні сертифікаційних екологічних програм, таких як ISO 14001 та «Зелений ключ», а також державних податкових стимулів для готелів, що впроваджують сталі практики. Азійська модель робить акцент на технологічних інноваціях, включаючи автоматизацію та використання штучного інтелекту, а також партнерство з державою для підтримки екологічного туризму. Американський досвід базується на розвитку корпоративної соціальної відповідальності та впровадженні програм екологічного менеджменту, таких як LEED та Energy Star [4].

На сучасному етапі інтеграційні процеси у готельному бізнесі набувають різних форм. Зокрема, входження готельних підприємств до глобальних мереж сприяє залученню інвестицій, адаптації міжнародних стандартів якості, формуванню впізнаваності бренду. Так, великі міжнародні готельні оператори, такі як Marriott, Hilton, Accor, активно розширюють свою присутність у країнах, що розвиваються, через систему франчайзингу та контрактного управління. В Україні така модель застосовується у великих містах, однак потребує подальшого розширення в курортних регіонах [5].

З урахуванням міжнародного досвіду, можна визначити перспективи та основні напрями розвитку інституційної інтеграції готельного бізнесу в Україні. Одним із ключових аспектів є адаптація міжнародних практик, що включає запровадження екологічних стандартів та розширення франчайзингових і мережевих моделей управління. Реформування регуляторної бази є ще одним необхідним кроком, що передбачає вдосконалення законодавства у сфері екологічних та соціальних стандартів, а також запровадження податкових пільг для готелів, що застосовують сталі практики [6].

Важливу роль у процесі інтеграції відіграє цифровізація, яка передбачає автоматизацію бізнес-процесів, використання штучного інтелекту та розвиток цифрових платформ для бронювання та комунікації з клієнтами. Такі технологічні зміни не лише підвищують ефективність управління готельним бізнесом, а й сприяють створенню персоналізованого сервісу для клієнтів. Інтеграція з міжнародними системами онлайн-бронювання (Booking.com, Expedia, Airbnb) дозволяє розширити ринки збуту та оптимізувати процес управління готельним фондом. Також важливу роль відіграє впровадження CRM-систем, що дозволяють персоналізувати обслуговування клієнтів та підвищити їхню лояльність [7].

Ключовим напрямом розвитку також є державно-приватне партнерство та кластеризація готельного бізнесу. Розвиток туристичних кластерів на регіональному рівні дозволить об'єднати готельні підприємства, ресторани та інші туристичні об'єкти у єдину екосистему, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та якості послуг. Водночас державна підтримка стартапів у сфері готельного бізнесу сприятиме залученню інновацій та створенню нових форматів гостинності.

Інтеграція готельного бізнесу є важливим інструментом підвищення його конкурентоспроможності, а також сприяє сталому розвитку галузі. Існує необхідність запровадження інституціональних механізмів для підтримки інтеграційних процесів. Нами підкреслюється важливість міжнародного досвіду для розвитку готельного бізнесу в Україні. Використання цифрових технологій може стати ключовим фактором ефективної інтеграції.

Таким чином, комплексний підхід до інтеграції готельних підприємств дозволить створити сприятливі умови для їхнього сталого розвитку та ефективної взаємодії на глобальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Шикіна О.В., Нижниченко Я.Є., Ремігайло І.Ю. (2024) Організаційно-економічні засади дослідження процесу кооперації у сфері туризму. Економіка та суспільство, (69). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-39>
2. Босовська М. В. Інтеграційні процеси в туризмі : монографія. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 832 с.
3. Горіна Г. О. Сутність та специфіка мережевої організації міжнародного готельного бізнесу / Економіка та держава : зб. наук. пр. К.: КНЕУ. 2011. № 3. С. 107-109.
4. Дишкантюк О.В. (2024) Інституційна трансформація для сталого розвитку індустрії гостинності. Український економічний часопис, (7). С. 141-147. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/download/533/514>
5. Мельниченко С.В., Кудлай Т.В. Міжнародні готельні мережі на національному ринку / Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. № 2. С. 42-53.

6. Шикіна О.В., Гончаренко Я.Є., Ремігайло І.Ю. (2022) Досвід створення стратегічних альянсів в готельному бізнесі. Економіка та суспільство, (36). URL: <https://cutt.ly/Q8luw3M>

7. Шикіна О. (2024). Економіка спільного споживання на прикладі платформи AirBnB як прояв інтеграційних процесів у готельному бізнесу. Економіка та суспільство, (69). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-37>